

12/12/2012

MINERIA

La guerra de la sal

Iberpotash i els seus competidors directes es creuen demandes pel control del mercat espanyol

Josep Maria Cortés

Les empreses de sal espanyoles reunides a la patronal AFASAL i liderades per la francesa Salins du Midi han denunciat davant la Comissió Nacional de la Competència (CNC) a un dels seus associats, Iberpotash, --filial del grup israelià ICL-- en considerar que podria "vulnerar la normativa vigent i els principis de lleial competència". És l'últim episodi de la batalla empresarial pel control del mercat de la sal a Espanya. Les empreses es juguen el seu futur tant al mercat domèstic, molt saturat, com a les rutes marítimes que uneixen Barcelona amb altres destinacions de gran consum, com el Caire, Beirut, Gènova o Istanbul.

La guerra de la sal va començar a prendre cos quan, fa alguns mesos, [Iberpotash](#) va anunciar la seva intenció de col·locar els excedents miners al mercat, la qual cosa significa moltíssimes tones de sal, avui amuntegades enfront dels [pous miners de Súria i Sallent](#), que són propietat de la multinacional. La posició venedora d'Iberpotash provocarà un augment espectacular de l'oferta i, per tant, l'ensorrament de preus. Fonts d'AFASAL situen el desplomament aproximat dels preus entre un 30% i més d'un 60%, "el final d'una era a les conques salines del sud d'Europa".

Encreuament de demandes

Els seus competidors, especialment Salins du Midi (empresa de capital francès amb instal·lacions mineres i portuàries a Espanya), van respondre acusant a Iberpotash de dúmping mediambiental, ja que [els seus excedents han creat barreres paisatgístiques](#) i són en part responsables de la salinització de les aigües del riu Llobregat. Oficialment, el segon episodi de la batalla ha començat aquest dimecres amb la denúncia d'AFASAL a la CNC. Però, en realitat, es va activar el passat 9 de novembre, quan la mateixa Iberpotash es va avançar denunciant a la CNC als seus litigants, la patronal AFASAL i la francesa Salins du Midi. Aquesta última és l'autèntic motor a distància de la lluita pel control del mercat espanyol. Iberpotash ha amagat la seva denúncia fins ara i només l'ha fet pública en conèixer la demanda d'AFASAL davant l'organisme regulador.

La batalla minera i mercantil que té el seu centre de gravetat a la comarca barcelonina del Bages, el cor de la Catalunya interior, tantes vegades glossada pels sobiranistes en la recent campanya electoral, ha incorporat obertament a l'opinió i a les plataformes cíviques, com Prousal o Montsalat que tenen la seva seu en les localitats mineres de Súria i Sallent i que es mostren molt crítiques amb Iberpotash. Només l'aigua i la ruta de la seda han registrat al llarg de la història incidències semblants o de major voltatge.

Crisi mediambiental

La sal, com a matèria primera intermèdia en l'alimentació i en el sector químic, és una *commodity* d'enorme valor industrial. Els antecedents més clars del conflicte de la sal arrenquen al 1847 en les mines de Sant Elizario (Sant Francisco), escenari de la lluita popular contra el jutge de districte Charles Howard, amb lleis que monopolitzaven l'ús de la sal. A Itàlia, la ciutat de Perugia va ser el centre d'una mobilització al 1554 contra els Estats Pontificis per la mateixa causa. Però el millor exemple històric va tenir lloc a l'Índia, quan, al 1933, Mahatma Gandhi va iniciar la marxa de la sal en contra de la corona britànica, com a primera baula de la independència.

Al Bages es viu de ple la crisi mediambiental. La seva població està molt sensibilitzada respecte al futur industrial de la conca minera. El projecte Iberpotash, una realitat en marxa, vol ser en el futur un clúster químic, connectat amb el Port de Barcelona i el Corredor Mediterrani, [dotat amb l'ample de via europeu](#), segons el projecte desenvolupat per Iberpotash i compromès pel mateix president Artur Mas el gener passat de 2011, en una presentació del grup multinacional. El territori està enormement sensibilitzat amb el problema mediambiental i paisatgístic generat per l'extracció minera. Les seves plataformes cíviques són les valedores d'un consens molt ampli que concerneix de ple a la zona, i les conseqüències de la qual comencen a ser comparables amb les mobilitzacions contra els principals transvasaments del Pla Hidrològic del Govern d'Aznar, entre 2000 i 2004. Artur Mas posa la primera pedra al Projecte Phoenix d'Iberpotash